BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA GIPERFAOL O‘QUVCHILARNI PEDAGOGIK QO‘LLAB-QUVVATLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

H.A.SHaripova[1]

1. Osiyo xalqaro universiteti o’qituvchisi

Mas'ul muallif: SHaripova Hanifa Alisher qizi, Osiyo xalqaro universiteti o’qituvchisi.

Received: 26 Oktabr 2026
Accepted: 31 Oktabr 2026
Published: 05 Noyabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: SHaripova, H. A. BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA GIPERFAOL O‘QUVCHILARNI PEDAGOGIK QO‘LLAB-QUVVATLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH / H. A. SHaripova // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 11, № 1. — B. 162–165.

Annotatsiya. Mazkur maqolada boshlang‘ich ta’lim jarayonida giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlash muammosi ilmiy-nazariy va metodik jihatdan tahlil qilingan. Giperfaollikning o‘quv faoliyati, diqqatni boshqarish, xulq-atvorni nazorat qilish va ijtimoiy munosabatlarga ta’siri yoritilgan. Shuningdek, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining individual psixologik-pedagogik ehtiyojlarini hisobga olgan holda pedagogik qo‘llab-quvvatlashning diagnostik, individual-ta’limiy, korreksion-rivojlantiruvchi, ijtimoiy-kommunikativ va monitoring komponentlaridan iborat metodik model taklif etilgan. Metodikani amalga oshirishda ijobiy xulq-atvorni rag‘batlantirish, topshiriqlarni bosqichlarga ajratish, vizual ko‘rsatmalar, harakatli tanaffuslar, o‘zini o‘zi boshqarish mashqlari hamda oila va maktab hamkorligidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari asoslangan. Tadqiqotda metodika samaradorligini aniqlashga xizmat qiluvchi mezon va ko‘rsatkichlar ham ishlab chiqish uchun taklif etilgan.

Kalit so'zlar: boshlang‘ich ta’lim, giperfaollik, pedagogik qo‘llab-quvvatlash, individual yondashuv, diqqat, o‘zini o‘zi boshqarish, ijobiy xulq-atvor, ta’limiy moslashuv.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДДЕРЖКИ ГИПЕРАКТИВНЫХ УЧАЩИХСЯ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация. В статье рассматривается проблема педагогической поддержки учащихся с гиперактивными особенностями в начальном образовании. Анализируется влияние гиперактивности на учебную деятельность, концентрацию внимания, саморегуляцию поведения и социальное взаимодействие младших школьников. Предлагается методическая модель педагогической поддержки, включающая диагностический, индивидуально-образовательный, коррекционно-развивающий, социально-коммуникативный и мониторингово-оценочный компоненты. Обосновываются педагогические возможности положительного подкрепления, визуальных инструкций, поэтапного выполнения заданий, двигательных пауз и взаимодействия школы с семьёй. Определяются критерии и показатели для последующей экспериментальной проверки эффективности предложенной методики.

Ключевые слова: начальное образование, гиперактивность, педагогическая поддержка, индивидуальный подход, внимание, саморегуляция, положительное подкрепление, адаптация.

IMPROVING THE METHODOLOGY OF PEDAGOGICAL SUPPORT FOR HYPERACTIVE STUDENTS IN PRIMARY EDUCATION

Abstract. This article examines the problem of pedagogical support for primary school pupils with hyperactive characteristics. It analyzes the impact of hyperactivity-related difficulties on learning activities, attention regulation, behavioral self-regulation, and social interaction. A methodological model of pedagogical support is proposed, consisting of diagnostic, individualized educational, corrective-developmental, social-communicative, and monitoring components. The article discusses the educational value of positive reinforcement, visual instructions, step-by-step tasks, movement breaks, self-regulation activities, and school-family cooperation. Criteria and indicators for the subsequent experimental evaluation of the proposed methodology are also outlined.

Keywords: primary education, hyperactivity, pedagogical support, individualized approach, attention, self-regulation, positive reinforcement, educational adaptation.

Kirish.

Bugungi kunda boshlang‘ich ta’lim tizimida har bir o‘quvchining individual rivojlanish xususiyatlari va ta’limiy ehtiyojlarini hisobga olish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, diqqatni jamlash, impulsiv xatti-harakatlarni nazorat qilish va faoliyatni izchil tashkil etishda qiyinchiliklarga duch keladigan o‘quvchilar bilan ishlash ta’lim jarayonini individual tashkil etishni talab etadi.

Boshlang‘ich maktab davri bolaning o‘quv faoliyati, ijtimoiy munosabatlari, xulq-atvori va o‘zini o‘zi boshqarish ko‘nikmalari shakllanadigan muhim rivojlanish bosqichidir.

Mazkur davrda ayrim o‘quvchilarda ortiqcha harakatchanlik, diqqatning beqarorligi, shoshqaloqlik, topshiriqni oxirigacha bajarmaslik va o‘z xatti-harakatlarini nazorat qilishdagi qiyinchiliklar kuzatilishi mumkin.

Giperfaollikni faqat intizomsizlik yoki tarbiyadagi kamchilik sifatida baholash ilmiy jihatdan to‘g‘ri emas. Chunki diqqat yetishmovchiligi va giperfaollik buzilishi (DEHB/ADHD) neyro-rivojlanish bilan bog‘liq holat bo‘lib, uning belgilari va namoyon bo‘lish darajasi har bir bolada turlicha bo‘lishi mumkin. Shu sababli pedagogik qo‘llab-quvvatlash jarayonida o‘quvchining individual imkoniyatlari, ta’limiy ehtiyojlari va psixologik xususiyatlarini hisobga olish zarur.

American Academy of Pediatrics tomonidan ishlab chiqilgan klinik tavsiyalarda maktab yoshidagi DEHBga ega bolalarni qo‘llab-quvvatlashda oilaviy xulq-atvorni boshqarish treninglari, sinfdagi xulq-atvoriy intervensiyalar va individual ta’limiy yordamning ahamiyati ko‘rsatilgan [1]. AQSH Kasalliklarni nazorat qilish va profilaktika markazi (CDC) ham sinfdagi xulq-atvorni boshqarish, ijobiy rag‘batlantirish va tashkiliy ko‘nikmalarni rivojlantirishni muhim maktab strategiyalari sifatida tavsiya qiladi [2].

Mazkur ilmiy yondashuvlardan kelib chiqib, boshlang‘ich ta’limda giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlashni faqat xulq-atvorni nazorat qilish bilan cheklamasdan, balki ularning o‘quv faoliyatidagi ishtiroki, mustaqilligi, ijtimoiy muloqoti va o‘zini o‘zi boshqarish qobiliyatini rivojlantirishga yo‘naltirish zarur.

Tadqiqotning asosiy muammosi giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilar bilan ishlashda individual pedagogik yondashuv, ta’lim muhitini moslashtirish, ijobiy rag‘batlantirish va oila-maktab hamkorligini yaxlit metodik tizim asosida tashkil etish masalasidan iborat.

Tadqiqotning maqsadi - boshlang‘ich ta’limda giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlash metodikasini takomillashtirishga doir ilmiy-metodik yondashuvlarni asoslash va metodik modelni taklif etish.

Adabiyotlar tahlili

Giperfaollik va diqqat yetishmovchiligi bilan bog‘liq muammolar xalqaro ilmiy adabiyotlarda tibbiy, psixologik va pedagogik nuqtayi nazardan o‘rganilgan.

Wolraich va hammualliflar tomonidan ishlab chiqilgan American Academy of Pediatrics klinik qo‘llanmasida DEHBni baholash, hamroh rivojlanish xususiyatlarini hisobga olish va bolalarni kompleks qo‘llab-quvvatlash zarurligi ta’kidlangan [1]. Ushbu yondashuv boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga nisbatan faqat tashqi xulq-atvor belgilariga asoslangan pedagogik xulosalar chiqarishdan saqlanish lozimligini ko‘rsatadi.

DuPaul va Stonerning “ADHD in the Schools: Assessment and Intervention Strategies” asarida maktab sharoitida DEHBga ega o‘quvchilarni baholash, o‘quv faoliyatini tashkil etish, individual intervensiyalar va ota-onalar bilan hamkorlik masalalari yoritilgan [4]. Mazkur asar pedagogik qo‘llab-quvvatlash metodikasini ishlab chiqishda muhim metodik manba hisoblanadi.

CDC tomonidan taqdim etilgan tavsiyalarda sinfdagi xulq-atvorni boshqarishning ikki muhim yo‘nalishi ajratib ko‘rsatiladi: ijobiy xulq-atvorni rag‘batlantirish va o‘quvchining tashkiliy ko‘nikmalarini rivojlantirish [2]. Birinchi yo‘nalish orqali o‘quvchining dars jarayonidagi ijobiy xatti-harakatlari mustahkamlanadi. Ikkinchi yo‘nalish esa vaqtni taqsimlash, topshiriqlarni rejalashtirish va o‘quv materiallarini tartibli saqlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

NICE tomonidan ishlab chiqilgan NG87 klinik tavsiyalarida DEHBga ega shaxslarning ehtiyojlarini kompleks baholash, individual maqsadlarni belgilash hamda psixologik, xulq-atvoriy va ta’limiy ehtiyojlarni birgalikda hisobga olish zarurligi ta’kidlangan [5].

What Works Clearinghouse tomonidan 2024-yilda chop etilgan “Teacher-Delivered Behavioral Interventions in Grades K–5” qo‘llanmasida boshlang‘ich sinflarda xulq-atvorni qo‘llab-quvvatlashning pedagog tomonidan amalga oshiriladigan yetti tavsiyasi ishlab chiqilgan. Ulardan aniq xulq-atvor talablarini o‘rgatish, ijobiy xatti-harakatlarga e’tibor qaratish va o‘quvchilarga kutilayotgan xulq-atvorni eslatish kabi yondashuvlar tadqiqot uchun alohida ahamiyatga ega [3].

Mazkur manbalar tahlili pedagogik qo‘llab-quvvatlashning alohida usullari ilmiy asoslanganligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, ularni boshlang‘ich ta’limning mahalliy sharoitida individual diagnostika, ta’limiy moslashtirish, o‘zini o‘zi boshqarish, ijtimoiy muloqot va monitoring bilan birlashtirgan metodik tizimni ishlab chiqish dolzarb tadqiqot yo‘nalishi hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda tizimli yondashuv, shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim, individual-differensial yondashuv va faoliyatga asoslangan yondashuv metodologik asos sifatida belgilanishi mumkin.

Tadqiqotning nazariy metodlari sifatida ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish, pedagogik tushunchalarni tizimlashtirish va metodik modellashtirishdan foydalanish taklif etiladi.

Empirik metodlar sifatida pedagogik kuzatish, o‘qituvchi va ota-onalar bilan suhbat, so‘rovnoma, o‘quv faoliyatini tahlil qilish hamda pedagogik tajriba-sinov ishlari tavsiya etiladi.

Pedagogik qo‘llab-quvvatlash metodikasini quyidagi besh komponent asosida tashkil etish taklif qilinadi:

1. Diagnostik-kompleks komponent.

Ushbu komponentning vazifasi o‘quvchining ta’lim jarayonidagi individual ehtiyojlarini aniqlashdan iborat. Bunda diqqatni jamlash, topshiriqni bajarish, faoliyatni yakunlash, muloqot va o‘zini boshqarish holatlari pedagogik kuzatuv asosida o‘rganiladi.

Pedagogik kuzatish tibbiy tashxis o‘rnini bosmaydi. DEHB mavjudligi yoki mavjud emasligi haqida faqat pedagogik kuzatish asosida xulosa chiqarilmaydi.

2. Individual-ta’limiy komponent.

O‘quvchining imkoniyatlariga muvofiq topshiriqlarni moslashtirish, ularni kichik bosqichlarga ajratish, ko‘rsatmalarni sodda va tushunarli shaklda berish, vizual tayanchlardan foydalanish mazkur komponentning asosiy mazmunini tashkil etadi.

Masalan, o‘quvchiga bir vaqtning o‘zida beshta topshiriq berish o‘rniga, avval birinchi topshiriqni bajarish, keyin ikkinchisiga o‘tish taklif etiladi.

3. Korreksion-rivojlantiruvchi komponent.

Bu komponent o‘quvchilarning diqqatni boshqarish, o‘z xatti-harakatlarini nazorat qilish, topshiriqni yakunlash va faoliyatni rejalashtirish ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratiladi.

Unda quyidagi mashqlardan foydalanish mumkin:

“To‘xta va o‘yla” mashqi;

“Ko‘rsatmani eshit va bajar” o‘yini;

“Rangli svetofor” usuli;

“Topshiriqni bosqichma-bosqich bajar” mashqi;

“Mening vazifalarim” vizual jadvali.

4. Ijtimoiy-kommunikativ komponent.

O‘quvchining tengdoshlari bilan muloqotga kirishishi, navbat kutishi, jamoaviy faoliyatda qatnashishi va ijtimoiy qoidalarga rioya qilishini qo‘llab-quvvatlash ushbu komponentning mazmunini tashkil etadi.

Bunda juftlikda ishlash, kichik guruhli o‘yinlar, rolli vaziyatlar va hamkorlikdagi topshiriqlardan foydalaniladi.

5. Monitoring-baholash komponenti.

Metodikaning samaradorligini muntazam kuzatish, o‘quvchining boshlang‘ich va yakuniy ko‘rsatkichlarini taqqoslash, o‘qituvchi va ota-onalarning fikrlarini tahlil qilish mazkur komponentning asosiy vazifasidir.

Monitoring jarayonida o‘quvchining individual rivojlanish dinamikasi baholanadi.

Natijalar va muhokama

Nazariy manbalar tahlili asosida boshlang‘ich ta’limda giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlashning integrativ metodik modelini ishlab chiqish taklif etiladi.

Mazkur model o‘zaro bog‘langan besh tarkibiy qismni birlashtiradi: diagnostika, individual ta’limiy moslashtirish, korreksion-rivojlantiruvchi faoliyat, ijtimoiy-kommunikativ qo‘llab-quvvatlash va natijalarni monitoring qilish.

Metodik modelni amaliyotga tatbiq etishda quyidagi pedagogik strategiyalar muhim hisoblanadi.

Birinchi strategiya - ta’lim muhitini moslashtirish.

O‘quvchining diqqatini chalg‘ituvchi omillarni kamaytirish, darsdagi faoliyatni aniq tashkil etish, ko‘rsatmalarni qisqa va tushunarli berish hamda vizual belgilar orqali topshiriq mazmunini ifodalash maqsadga muvofiq.

Ikkinchi strategiya - ijobiy xulq-atvorni rag‘batlantirish.

O‘quvchining ijobiy harakatlarini o‘z vaqtida e’tirof etish, aniq maqsadlar belgilash va kichik muvaffaqiyatlarini rag‘batlantirish tavsiya etiladi. Masalan, topshiriqni yakunlagan, navbat kutgan yoki guruh bilan hamkorlik qilgan o‘quvchiga og‘zaki maqtov berish mumkin.

Bunda rag‘batlantirish bolaning shaxsiyatiga emas, aynan uning ijobiy xatti-harakatiga qaratilishi lozim.

Uchinchi strategiya - topshiriqlarni bosqichlarga ajratish.

Katta hajmdagi topshiriqlarni kichik va bajarilishi mumkin bo‘lgan qismlarga ajratish o‘quvchining faoliyatni tushunishi va yakunlashiga yordam beradi. Har bir bosqichdan keyin qisqa fikr-mulohaza bildirish ham muhimdir.

To‘rtinchi strategiya - harakatli tanaffuslardan foydalanish.

Uzoq davom etadigan bir xil faoliyat o‘rniga, darsning mazmuniga mos qisqa harakatli mashqlarni kiritish mumkin. Bunda harakatli tanaffus jazolash yoki o‘quvchini sinfdan ajratish vositasi emas, balki faoliyatni almashtirish va ta’lim jarayonini moslashtirish vositasi sifatida qo‘llanadi.

Beshinchi strategiya - oila va maktab hamkorligi.

O‘quvchining uy va maktabdagi xulq-atvorini birgalikda kuzatish, ota-onalarga pedagogik tavsiyalar berish, o‘quvchining muvaffaqiyatlari va qiyinchiliklarini muntazam muhokama qilish qo‘llab-quvvatlashning uzluksizligini ta’minlaydi.

Mazkur strategiyalarni birgalikda qo‘llash o‘quvchining ta’limiy ehtiyojlariga mos yondashuvni shakllantirish imkonini beradi.

Pedagogik qo‘llab-quvvatlash metodikasining bosqichlari

Metodikani amaliyotga tatbiq etish uch bosqichda tashkil etilishi taklif etiladi.

Birinchi bosqich - diagnostik-tahliliy bosqich.

O‘quvchining individual xususiyatlari, darsdagi ishtiroki, topshiriqlarni bajarishi va muloqot ko‘nikmalari o‘rganiladi. Dastlabki pedagogik ko‘rsatkichlar qayd etiladi.

Ikkinchi bosqich - amaliy-rivojlantiruvchi bosqich.

Individual pedagogik qo‘llab-quvvatlash rejasi asosida moslashtirilgan topshiriqlar, ijobiy rag‘batlantirish, vizual ko‘rsatmalar, o‘zini o‘zi boshqarish mashqlari va guruhli faoliyat tashkil etiladi.

Uchinchi bosqich - yakuniy-monitoring bosqichi.

O‘quvchining dastlabki va yakuniy ko‘rsatkichlari taqqoslanadi. Qo‘llanilgan strategiyalarning natijadorligi tahlil qilinadi va keyingi pedagogik tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Metodika samaradorligini baholash mezonlari

Mezon	Baholash ko‘rsatkichlari
Diqqatni boshqarish	Topshiriqqa e’tibor qaratish, ko‘rsatmani tinglash
O‘zini o‘zi boshqarish	Navbat kutish, impulsiv xatti-harakatlarni nazorat qilish
O‘quv faolligi	Darsdagi ishtirok, topshiriqni yakunlash
Ijtimoiy muloqot	Tengdoshlari bilan hamkorlik, muloqot qoidalariga rioya qilish
Ta’limiy moslashuv	Sinf faoliyatida qatnashish, mustaqillik ko‘rsatish

Mazkur mezonlar asosida o‘quvchilarning rivojlanish dinamikasini baholash mumkin. Bunda har bir mezon uchun aniq indikatorlar, kuzatish davri, baholash shkalasi va natijalarni qayd etish tartibi oldindan ishlab chiqilishi kerak.

Tadqiqotning keyingi eksperimental bosqichida tajriba va nazorat guruhlari tashkil etilishi, boshlang‘ich hamda yakuniy diagnostika natijalari qiyosiy tahlil qilinishi maqsadga muvofiq.

Shuni alohida ta’kidlash kerakki, taklif etilgan metodik modelning samaradorligi hozircha nazariy jihatdan asoslangan loyiha hisoblanadi. Uning amaliy natijadorligi faqat tegishli pedagogik tajriba-sinov ishlari orqali aniqlanishi lozim.

Xulosa va tavsiyalar

Boshlang‘ich ta’limda giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlash ularning individual ehtiyojlarini hisobga oladigan, ta’limiy imkoniyatlarini kengaytiradigan va ijtimoiy moslashuvini rivojlantiradigan tizimli pedagogik faoliyat hisoblanadi.

Ilmiy adabiyotlar tahlili asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

Giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilar bilan ishlashda ularning xatti-harakatlarini faqat intizomiy talablar asosida boshqarish yetarli emas. Individual pedagogik yondashuv va ta’limiy moslashtirish zarur.

Ijobiy xulq-atvorni rag‘batlantirish, topshiriqlarni bosqichlarga ajratish, vizual ko‘rsatmalar va o‘quv faoliyatini tashkil etish strategiyalari pedagogik qo‘llab-quvvatlashning muhim vositalari hisoblanadi.

O‘quvchilarning o‘zini o‘zi boshqarish, diqqatni jamlash, topshiriqni yakunlash va ijtimoiy muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirish metodikaning ustuvor yo‘nalishlari bo‘lishi kerak.

O‘qituvchi, ota-ona va tegishli mutaxassislar hamkorligini tashkil etish pedagogik qo‘llab-quvvatlashning uzluksizligini ta’minlaydi.

Taklif etilgan besh komponentli metodik modelni tajriba-sinov asosida tekshirish va uning samaradorligini ilmiy-statistik jihatdan baholash keyingi tadqiqot vazifasi hisoblanadi.

Amaliy tavsiyalar:

boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari uchun giperfaollik xususiyatlariga ega o‘quvchilar bilan ishlash bo‘yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqish;

har bir o‘quvchi uchun individual pedagogik qo‘llab-quvvatlash rejasini shakllantirish;

dars jarayonida vizual jadval va bosqichli topshiriqlardan foydalanish;

ijobiy xulq-atvorni rag‘batlantirish tizimini joriy etish;

ota-onalar bilan muntazam pedagogik hamkorlikni yo‘lga qo‘yish;

pedagogik monitoring orqali o‘quvchining individual rivojlanish dinamikasini baholash.

Shunday qilib, boshlang‘ich ta’limda giperfaol o‘quvchilarni pedagogik qo‘llab-quvvatlash metodikasini takomillashtirish ta’lim jarayonini individual ehtiyojlarga moslashtirish, o‘quvchilarning mustaqilligi va ijtimoiy faolligini rivojlantirishga yo‘naltirilgan muhim ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

[1] Wolraich M.L., Hagan J.F., Allan C. et al. Clinical Practice Guideline for the Diagnosis, Evaluation, and Treatment of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder in Children and Adolescents. // Pediatrics. – 2019. – Vol. 144, No. 4. – e20192528. DOI: https://doi.org/10.1542/peds.2019-2528.

[2] Centers for Disease Control and Prevention (CDC). ADHD in the Classroom. – 2024. URL: https://www.cdc.gov/adhd/treatment/classroom.html.

[3] What Works Clearinghouse. Teacher-Delivered Behavioral Interventions in Grades K–5. – Institute of Education Sciences, 2024. URL: https://ies.ed.gov/ncee/WWC/PracticeGuide/31/Published.

[4] DuPaul G.J., Stoner G. ADHD in the Schools: Assessment and Intervention Strategies. 3rd ed. – New York: Guilford Press, 2014.

[5] National Institute for Health and Care Excellence (NICE). Attention Deficit Hyperactivity Disorder: Diagnosis and Management. NICE Guideline NG87. – 2018. Updated recommendations and review information: https://www.nice.org.uk/guidance/ng87/chapter/recommendations.

[6] World Health Organization. Pharmacological and Non-pharmacological Interventions for Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). – WHO, 2023. URL: https://www.who.int/teams/mental-health-and-substance-use/treatment-care/mental-health-gap-action-programme/evidence-centre/child-and-adolescent-mental-disorders/pharmacological-and-nonpharmacological-interventions-for-children-with-attention-deficit-hyperactivity-disorder-%28adhd%29.